

تشکل‌های دانشجویی امسال با وجود شرایط کرونایی بیش از ۷۰ برنامه برگزار کردند؛ «فرهنگستان» جزئیات این برنامه‌ها را بررسی کرد

انفعال تشکل‌های حامی دولت در سال آخر

نمایندگان و دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، میهمانان پرتکرار روز دانشجو از طرف دیگر نمایندگان مجلس را شاید بتوان جزء میهمانان اصلی بسیاری از این برنامه‌ها در نظر گرفت؛ برنامه‌هایی که قریب به اتفاق آنها در فضای مجازی برگزار شد و به جزء چند مراسم محدود که به صورت تجمع اعتراضی یا اقدامات نمادین مانند اهدای خون بود، هیچ کدام از تشکل‌ها نتوانستند به صورت فیزیکی و ارتباط چهره‌به‌چهره با میهمانان خود داشته باشند. درحقیقت بیش از ۹۵ درصد برنامه‌ها در بستر فضای مجازی و عموماً با استفاده از ظرفیت اینستاگرام برگزار شده بود. در این میان نیز تنها ۳ کرسی آزاداندیشی توسط بسیج دانشگاه خواجه‌نصیرالدین طوسی، بسیج و انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه شیراز و انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه هرمزگان برگزار شده است. یکی دیگر از نکات قابل توجه درباره برنامه‌های روز دانشجو امسال این است که اگر حضور نمایندگان مجلس را میان تشکل‌های دانشجویی نادیده بگیریم، بیش از ۱۷ تن از نمایندگان شهرهای مختلف کشور این ایام میهمان صفحات مجازی تشکل‌ها شدند و با آنها به گفت‌وگو پرداختند. بسیج دانشگاه تهران هم روز گذشته به همراه چند تن از نمایندگان مجلس به روستای اسلام‌آباد در بخش خاوران رفتند تا بی‌واسطه با مردم گفت‌وگو کنند. محسن رضایی هم یکی از چهره‌های شاخص روز دانشجو امسال بود و به عنوان دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام چندبار میان تشکل‌های مختلف حضور پیدا کرد.

آخوندی و صادقی؛ مهم‌ترین چهره‌های اصلاح‌طلب روز دانشجو
روز دانشجو امسال درحالی‌که به پایان رسید که تشکل‌های دانشجویی بخشی از برنامه‌های خود را به موضوع ترور شهید فخری‌زاده و راهکارهای مقابله ایران با این حادثه اختصاص داده بودند، از طرف دیگر تنها یک برنامه به حوزه اقتصاد کشور اختصاص داده شده بود. جالب اینجاست که حتی چهره‌های شاخص اصلاح‌طلبی هم حاضر نشدند میان همان کمتر از ۱۰ برنامه برگزارشده توسط تشکل‌های این جناح حضور پیدا کنند، به طوری که محمود صادقی و عباس آخوندی تنها افرادی بودند که به صورت مجازی حاضر به شرکت در برنامه‌های تشکل‌های هم‌فکر خود شدند. از سوی دیگر تقریباً هیچ مناظره‌ای توسط تشکل‌ها برگزار نشد و عموماً برنامه‌ها به صورت سخنرانی یک طرفه و نهایتاً پرسش و پاسخ دانشجویی بوده است.

و باینه به مناسبت روز دانشجو، محتوای دیگری به چشم نخواهید دید. هرچند همین عکس و بیانیه‌ها هم در میان تشکل‌ها عمومیت ندارد و بیشتر استثنا است. همین رویکرد منفعلانه را می‌توان در میان میهمانان برنامه سیاسی هم رصد کرد. درحالی‌که انتظار می‌رفت با توجه به در پیش بودن انتخابات ریاست جمهوری، اصلاح‌طلبان حضور فعال‌تری در میان دانشجویان داشته باشند، اما به نظر می‌رسد در شرایط سیاسی و اقتصادی کشور ترجیح دادند برخلاف سال‌های قبل سکوت اختیار کنند.

دست پر بچه‌های بسیج در ۱۶ آذر کرونایی
با نگاهی به برنامه‌هایی که توسط تشکل‌های مختلف در دانشگاه‌های مختلف کشور برگزار کرده‌اند، باید گفت از میان ۸۰ برنامه‌ای که در طول چند روز منتهی به ۱۶ آذر در فضای آکادمیک کشور برگزار شده، حدود ۳۰ برنامه تنها توسط دفاتر بسیج در دانشگاه‌های مختلف از تهران گرفته تا کرمانشاه و شیراز و... برپا شده است که البته بیشتر برنامه‌های این تشکل نیز در حوزه سیاسی و با حضور چهره‌های سیاسی اصولگرا بوده است؛ به‌طور مثال علیرضا زاکانی، روح‌الله ایزدخواه، احمد نادری، سید نظام‌الدین موسوی، اقبال شاکری و علی‌خضریان به عنوان نمایندگان مجلس، فواد ایزدی، رستم قاسمی، وحید جلیلی و... تنها جزئی از میهمانان دعوت‌شده توسط فعالان بسیج دانشجویی در دانشگاه‌های کشور بوده‌اند. البته این تشکل با برگزاری نزدیک به ۵ برنامه صنفی هم تلاش داشت تا تنها به حوزه سیاسی ورود نکرده و هرچند کم اما بازم نیم‌نگاهی به مشکلات صنفی دانشجویان داشته باشد، البته این کار بیشتر توسط دفاتر در خارج از پایتخت دنبال شده بود و دفاتر بسیج در دانشگاه‌های تهران ترجیح داده بودند بیشتر حول موضوعات سیاسی بگردند. بعد از تشکل بسیج، انجمن‌های اسلامی عضو اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل و پس از آن دفاتر جامعه اسلامی دانشجویان هم در زمره فعال‌ترین مجموعه‌های دانشجویی ایام ۱۶ آذر قلمداد می‌شوند. جالب است اگر بخواهیم تشکل‌های دانشجویی را با یک نگاه کلی در نظر بگیریم، باید بگوییم از بیشتر از ۷۰ برنامه برگزارشده تنها ۷ برنامه توسط تشکل‌های اصلاح‌طلب برگزار شده و جالب‌تر اینکه صرفاً ۲ برنامه به صورت مشترک توسط تشکل‌های هر دو جناح برگزار شده است.

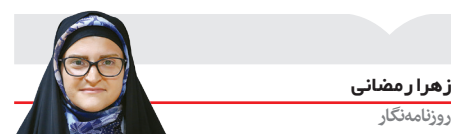
حضور با شرکت جمع معدودی از دانشجویان رقم خورد تا تنها برنامه سالی روز دانشجویی کرونایی باشد. اگرچه دانشگاه‌ها در این ایام روزهای کم‌تردد و حتی تعطیلی را در شهرهای قرمز تجربه می‌کنند اما دانشجویان فعال تشکل‌ها از فرصت ۱۶ آذر امسال هم نهایت استفاده را بردند. بسیج دانشگاه‌های اراک نیز همزمان با ۱۶ آذر مقابل تاسیسات آب‌سنگین این شهر تجمع کرده و با صدور بیانیه‌ای خواستار بازگشت تاسیسات هسته‌ای فوردو، نظدن و آب‌سنگین اراک به حالت پیش از بحران شدند، البته بسیج دانشجویی دانشگاه‌های امام‌صادق (ع) و صنعتی شریف نیز روز گذشته با حضور در مقابل سایت هسته‌ای فوردو، یاد شهید فخری‌زاده را گرامی داشتند و خواستار راه‌اندازی این مجتمع هسته‌ای شدند.

انتخابات ۱۴۰۰؛ گمشده برنامه‌های ۱۶ آذر امسال
یکی از موضوعات مهم درباره ۱۶ آذر امسال این بود که کم‌کم برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ آماده می‌شود و قطعاً این مقوله در صورت شرکت مسئولان مختلف می‌توانست به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین موضوعات برنامه‌های فعالان دانشجویی قرار بگیرد. اتفاقی که مسبق به سابقه است و همیشه در روز دانشجو که سال قبل از انتخابات برگزار می‌شد، محیط دانشگاه در کنار داشتن حال‌وهوای سیاسی، حتی بستری برای اعلام کاندیداتوری برخی چهره‌های سیاسی و حضور نامزدهای احتمالی تلقی می‌شد، در اصل نامزدها با حضور در جمع دانشجویان نه‌تنها به بیان برنامه‌ها و اقتناع افکار عمومی در فضای دانشگاهی می‌پرداختند، بلکه به چهره‌های شناخته‌شده برای روزهای پرتلاطم انتخابات در جامعه آکادمیک تبدیل می‌شدند، اما امسال با توجه به شرایط خاص سیاسی کشور، انتظار می‌رفت ۱۶ آذر ویژه‌ای با موضوع انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ رقم بخورد، اما خبری از هیجانات انتخاباتی نبود و سیاسیون ترجیح دادند کمترین استفاده را از فضای دانشگاهی این روزها ببرند.

خبری از اصلاح‌طلبان نبود؛ نه شخصیت‌ها و نه تشکل‌ها!
برنامه‌های روز دانشجو امسال اما غایبان دیگری هم داشت. تعداد انگشت‌شماری از تشکل‌های اصلاح‌طلب بودند که امسال و در ایام ۱۶ آذر تحرک خاصی از خود نشان دادند. در مرور صفحات مجازی این تشکل‌ها جز چند عکس نوشته

جواب دهد که دیگر چند صبحی از دولتش باقی نمانده و از سوی دیگر کشور در شرایط اقتصادی ویژه‌ای به سر می‌برد و انتقادات فراوانی نسبت به عملکرد اقتصادی دولت او وجود دارد. البته نباید این مسأله را نیز نادیده گرفت که حضور او در طول سال‌های گذشته در میان دانشجویان هم همیشه با حواشی همراه بود. شانس که امسال به‌طور کلی از بین رفت و با وجود اعلام قبلی برخی مسئولان دفتر ریاست جمهوری، روحانی ترجیح داد به صدور پیامی به مناسبت فرارسیدن روز دانشجو اکتفا کند و به‌رسم روسای پیشین در آخرین سال ریاست جمهوری‌اش، در معرض انتقاد جامعه نخبگانی کشور قرار نگیرد. از طرف دیگر، رئیس مجلس هم، راهی همانند رئیس‌جمهور را در پیش گرفت و ترجیح داد در اولین سال حضورش صرفاً به ارائه آدرس ایمیلی به‌عنوان پل ارتباطی میان خود و دانشجویان اکتفا کند. اتفاقی که بی‌تفاوتی رئیس سابق قوه مقننه یعنی علی لاریجانی نسبت به دانشجویان را تداعی کرد. لاریجانی که بیشترین سابقه مدیریت مجلس را برعهده داشته است در طول سال‌های حضورش، به تعداد انگشتان یک دست هم با دانشجویان نشست و برخاست نداشت. با این حال آیت‌الله رئیسی، به‌عنوان رئیس قوه قضائیه با نماینده تشکل‌های دانشجویی حضور داشت و به سوالات هر کدام از این تشکل‌ها در حوزه‌های اقتصادی، قضایی و موضوعاتی مانند تخریب خانه‌ها در منطقه ده‌ونک و... پاسخ داد و از جمله معدود مسئولان رده بالای کشور بود که روز دانشجو را در میان تعدادی ولواندک از دانشجویان سپری کرد. درحالی‌که امسال آسان‌ترین روش برای نشستن پای صحبت‌های دانشجویان مهیا بود؛ چراکه مسئولان می‌توانستند با استفاده از فضای مجازی و بدون نیاز به تشریفات معمول این قبیل برنامه‌ها در مراسم‌های برگزارشده از سوی تشکل‌های دانشجویی شرکت کرده و در کنار ایراد سخنرانی، به سوالات این قشر به‌عنوان بخشی از جامعه نخبگانی کشور پاسخ دهند؛ اما آنچه در عمل اتفاق افتاد این بود که مسئولان ترجیح دادند در شرایط این روزهای کشور کمتر در معرض سوالات مختلف و بعضاً پرتکرار دانشجویان قرار بگیرند.

خاص‌ترین برنامه‌های آخرین ۱۶ آذر قرن
با این حال دانشگاه‌های تهران که در طول سال‌های قبل همیشه یکی از جنجالی‌ترین برنامه‌های روز دانشجو را برگزار می‌کرد، این بار به همت بسیج دانشجویی میزبان سعید جلیلی و سردار فدوی به‌عنوان دو چهره سیاسی و نظامی کشور بود. برنامه‌ای که به میزبانی تشکل‌های انقلابی این دانشگاه و البته به‌صورت

زهره رضانی
روزنامه‌نگار
امسال از آن سال‌های عجیب و غریبی است که نه‌تنها نمی‌توان برای انجام هیچ کاری چه اقتصادی چه تحصیلی ... برنامه‌ریزی کرد؛ بلکه حتی امکان دنبال کردن برنامه‌های مناسبی هم طبق روال سال‌های گذشته وجود ندارد. ۱۶ آذر هم یکی از همان مراسم‌هایی بود که هر ساله جنب‌وجوش دوباره‌ای به فضای دانشگاه‌ها می‌داد و بعضاً حواشی حضور برخی چهره‌های سیاسی در دانشگاه‌ها به حدی پرتنگ می‌شد که خیرهایش حتی تا چند روز بعد هم در صدر اخبار رسانه‌ها قرار می‌گرفت. روز دانشجو سال‌های گذشته به‌قدری در برخی دانشگاه‌ها به‌ویژه دانشگاه‌های مادر کشور پرشور برگزار می‌شد که حتی بعد از پر و خالی شدن چند باره سالن‌هایی که شخصیت‌های سیاسی در آن حضور داشتند، اما باز هم بخشی از دانشجویان پشت درهای سالن می‌ماندند و به علت ازدیاد جمعیت، نمی‌توانستند روی صندلی‌های سالن بنشینند. علاوه بر آن در اکثر مواقع شخصیت‌های سیاسی هم از هر دو جناح استقبال خوبی برای حضور در برنامه‌های تدارک دیده‌شده توسط تشکل‌ها می‌کردند و حتی بازار برگزاری مناظره میان چهره‌های مختلف سیاسی هم داغ می‌شد، مناظره‌هایی که موضوعاتش مسائل روز جامعه بود، اما حالا کرنا طوری به دنیا و طبیعت فضای دانشگاه‌های کشور حمله کرده که اگر بگوییم دانشگاهیان سوت‌وکوترتین مراسم ۱۶ آذر را در حال و هوای پاییزی ۹۹ در فضای فیزیکی جامعه آکادمیک تجربه کردند، گزاره ننگه‌ایم. البته در این میدان کرناویروس حریف تشکل‌های دانشجویی نشد و آنها علی‌رغم اینکه از دعوت حضوری چهره‌های سیاسی با توجه به شرایط ایجادشده در کشور به‌خاطر شیوع این بیماری منع شدند، اما فضای مجازی به بستری مناسبی برای دنبال کردن بخش عمده فعالیت‌های فعالان دانشجویی به‌مناسبت روز دانشجو تبدیل و عمده برنامه‌ها هم به‌صورت لایو اینستاگرامی برگزار شد، تا دانشجویان نشان دهند به هیچ‌عنوان قرار نیست بازنده میدان مبارزه با کرونا باشند.

غیبت ۲ رئیس قوه در روز دانشجو ۹۹
نکته قابل توجه در ۱۶ آذر امسال، غیبت چهره‌های کلیدی بود. حسن روحانی به‌عنوان رئیس‌جمهور کشور درحالی‌که حاضر نشد حتی به صورت مجازی نیز به پرسش و پاسخ دانشجویان

نیمکت خبر

مهلت ثبت‌نام جذب اعضای هیات علمی تمدید شد
محمدرضا رضوان‌طلب، رئیس مرکز جذب وزارت علوم در گفت‌وگو با مهر اعلام کرد: «به اطلاع علاقه‌مندان به عضویت هیات علمی دانشگاه‌ها می‌رساند با توجه به تعطیلی کرونایی دو هفته گذشته و احتمال ایجاد اختلال در تهیه مدارک لازم برای ثبت‌نام، مهلت ثبت‌نام فراخوان سال ۹۹ تا ساعت ۲۳ روز سه‌شنبه بیست‌ونهم آذرماه تمدید شد. با توجه به تکمیل برخی از ظرفیت‌ها بازوار است متقاضیانی که تاکنون ثبت‌نام کرده‌اند نسبت به ویرایش پروفایل خود اقدام کنند.»
وی تأکید کرد: «سایر متقاضیان ثبت‌نام خود را به آخرین ساعت‌ها موقوف نکنند. فراخوان به‌هیچ‌وجه تمدید نمی‌شود.»
فرآیند ثبت‌نام متقاضیان بیست‌وچهارمین فراخوان جذب اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مربوط به فراخوان شهریور ۹۹ که از ۱۰ آبان ۹۹ شروع شده بود، امروز سه‌شنبه ۱۸ آذرماه به پایان می‌رسد.

اعلام آمادگی وزیر علوم برای چاپ آثار شهید فخری‌زاده
مصطفی رستمی رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها به همراه منصور غلامی وزیر علوم با حضور در منزل شهید هسته‌ای و دفاعی کشورمان محسن فخری‌زاده، با خانواده این شهید بزرگوار دیدار کردند. رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها ضمن عرض تسلیت به خانواده این شهید و الامقام علودرجات را از خداوند متعال برای روح ملکوتی این شهید عزیز خواستار شد. وی با اشاره به دغدغه‌مندی ایشان در محیط‌های علمی و دانشگاهی گفت: «در نوشته‌های این شهید دغدغه‌های ایشان به فلسفه اسلامی مشاهده می‌شود و این شهید عزیز تفکر بالایی در این حوزه داشت و فقدان فخری‌زاده موجب خسران برای جامعه دانشگاهی است.» وزیر علوم، تحقیقات و فناوری هم ضمن تسلیت به خانواده شهید فخری‌زاده، برای چاپ و تدوین آثار باقی‌مانده از این شهید عزیز که فرصت انتشار پیدا نکرده است، اعلام آمادگی کرد.

الحاق یا تجمیع؛ ۲ راه پیش پای دانشگاه‌های کوچک
معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم گفت: «بحث اصلی ما مربوط به موسساتی است که از نظر کیفی مشکل دارند که در مراکز استان‌ها نیستند و عمدتاً در شهرهای خارج از مراکز استان قرار دارند؛ به‌طور مثال موسسه‌های هیات علمی و تجهیزات و امکانات دارد ولی داوطلب و متقاضی ندارد. طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی موسساتی که از استانداردهای کیفی آموزش عالی برخوردار نیستند یا باید تجمیع شوند یا الحاق.»
مشاور و نماینده ویژه وزیر در طرح ساماندهی موسسات آموزش عالی بیان کرد: «برای موسسات کوچک واقع در شهرستان‌ها دوره وجود دارد؛ با اینکه در ارتباط با دانشگاه جامع استان قرار گیرند، الحاق شوند و بتوانند در یک بازه زمانی سه‌ساله از نظر تجهیزات و هیات علمی ارتقا یابند و رشته موردنظر را ادامه دهند یا اینکه با چند موسسه مثل خودشان تجمیع شوند و حاصل جمع چند موسسه این باشد که یک رشته قابل قبول ارائه شود و ادامه یابد. به‌طور مثال سه موسسه کوچک در رشته ریاضی فعال هستند که یکی از آنها یک هیات علمی دارد، یکی دیگر دو نفر و دیگری سه هیات علمی. با تجمیع این موسسات و تبدیل آن به یک موسسه، در واقع ۶ هیات علمی داریم و در این شرایط حداقل استانداردهای رعایت شده است و رشته ریاضی هم حفظ می‌شود.»
وی در ادامه تأکید کرد: «وزارت علوم می‌خواهد موسسات کوچک را حفظ کند که اگر در یک بازه زمانی با افزایش داوطلب مواجه شد و نیاز کشور نسبت به وضع موجود گسترش یافت، این موسسات آموزشی حضور داشته باشند.»